

RAPOR

Bir ağaç olarak varolma mücadelesinin hikayesi bu. Ağaç olmak bir bozkırda, uzatmak köklerini kuru toprakların derinliklerine, direnmek rüzgara sabırla ve tüm dirayetinle, ıslanmak gerektiğinde tüm gövdenle ve dallarınla, emmek o tüm hayat suyunu yeniden hayat vermek için, kuruyabilmek zamanı gelince, kuruyup solmayı bilmek tıpkı yeniden doğup yeşermesini bilmek kadar gerçekçi. Büyüme içten içe, çoğalmak, çoğalıp ormanlaşabilmek.

Atatürk Orman Çiftliğinin de bir öyküsüdür bu. Ankara'nın bir öyküsüdür. Aslında tam olarak Yeni Türkiye'nin bir öyküsü. Kimlik ve bellek yoksunluğunun bir çözümdür ağaç bazen. Yoksullaşma karşısında bir direnişti tarım. Kültürel değerlere bağlılık Gazi Çiftliği. Bir yenileşmeydi, kendine gelme, varlığının farkına varmaktı bir Yeni Ankara yaratma çabası. Bir inançtı... Yoksa kolay olabilir miydi bu bozkırı ormanlaştırma hayalini kurmak. 1990'larda doğup Falih Rıfki Atay'ın Çankaya'sındaki Ankara'ya hayran olmaktı artık Ankaralı olmak. O işde ağacını merak etmekte biraz bu kente sahip çıkmak. Gazi Çiftliğinin ufalmış tellerle çevrilmiş ağaç topluluğundan fazlası olduğunu bilmektir. Özenmekti 1930'lardaki çocuklara sırf fazlasını yaşayabilmek için Atatürk Orman Çiftliğinin. Aslında bir ağaçtan da çok fazlasıydı Atatürk Orman Çiftliği.

Ankara'nın beslendiği su kaynaklarının birleştiği bir vadi olmasının ötesinde çeşitlilik gösteren bir topografyası da bulunuyordu. Tepe ve düzlüklerden oluşan bu coğrafya barındırdığı ağaç türleri, bitki türleri, tarım arazileri bakımından Ankara kentinin en değerli varlığıdır. Yeni başkent ve Türkiye yaratma ideolojisinin en önemli parçasıdır. İçinde barındırdığı bira fabrikası, bira fabrikası memur evleri, bira fabrikası hamamı, bira bahçesi, lokanta, marmara köşkü, marmara havuzu, karadeniz havuzu, Atatürk köşkü, 10.yıl ilkokulu, şarap fabrikası, süt fabrikası binalarıyla bir döneme ışık tutmakta ve tarihi değerini de göstermektedir. Tarih içinde çeşitli müdahalelerle arazisi bölünen Atatürk Orman Çiftliği, kullanım ve mülkiyet deseni olarak da artık eski bağlantısı ve bütüncüllüğünü yitirmiştir. Günümüzde Atatürk Orman Çiftliğinin arazisinin konum, ilişki ve kullanımının bütünlüğünün olduğu duygusu ve bilgisinin yeniden canlandırılması gerekmektedir. Çiftlikle alakalı fikir projemizde öncelikle Atatürk Orman Çiftliğinin eski ideolojisine kavuşturulması esas alınmıştır. Arazinin içinden geçen 5 bulvar ve resmi kurumlar, devlet daireleri, parti binaları gibi büyük; benzinlik, büfe, lokanta gibi küçük işletmelerinde arasında bulunduğu araziler Atatürk Orman Çiftliğine olan aidiyetlerini tamamen yitirmişlerdir. Sadece açık yeşil alanlar bu aidiyet duygusunu beslemektedir ki onlarda son yıllarda yapılan tahripler sonucu varlığını sürdürmekte zorlanmaktadır. Atatürk Orman Çiftliği aidiyeti, kimliği ve emeği bilincine varılmalı ve fikir projesinin bu farkındalığı oluşturması gerektiği düşünülmektedir. Günümüzde yapılan müdahaleler Atatürk Orman Çiftliği'nin

kaybolması korkusuyla Ankara kentlisini tedirgin etmektedir. Ankara Bulvarı,Ankapark ve Kaçak Saray uygulamaları var olan

2

GM1234

Atatürk Orman Çiftliği arazisini iyice parçalamış, yeşili tahrip etmiş ve kent dokusuna zarar vermiştir. Atatürk Orman Çiftliğinin yeniden kazandırılması için yeşil hat tanımlaması şarttır.Projemizde Ankara Batı koridorunda bir yeşil hat tanımlayıp Ankara bulvarının kaldırılıp bu yeşilin bütünselliği sağlanmak istenmektedir.Ayrıca bu hat kuzey doğrultusunda devam edip radyo vericileri ve hipodrom gibi büyük alan kaplayan fonksiyonların kullanıldığı Atatürk Orman Çiftliği arazisinde doğa düzenlemeleri ve korumayla kente kazandırılmak istenmektedir. Diğer taraftan bu hattın kentin merkezine doğru kent parkı olarak devam ettirilmesi ve kentin ihtiyacı olan yeşil nefes koridorunun yaratılmasına yardımcı olacaktır. Bu kent parkı Fatih Sultan Mehmet Bulvarı, Mevlana Bulvarı, Anadolu Bulvarı ve tren hattı arasında kalmaktadır. Etrafını çevreleyen geniş ana caddeler parkı etkileyecek olsa bile parkı aktif kılmakta önemli bir rol oynayacak ve şehirle entegre olmasına katkı sağlayacaktır. Günümüzde bir kısmına Ankapark inşa edilmiş olan bu AOÇ arazi parçasını Ankapark'ın kaldırılması projemizde uygun görüyoruz. Ayrıca Ankara Çayı'nın yeniden canlandırılmasıyla Ankara'nın beslendiği bu su kaynağının kent için ve Atatürk Orman Çiftliği vadisinin verimliliği için kazanımının önemli olduğunu düşünüyoruz. Çay'ın yeniden kazanımıyla tarımın canlanması ve kentsel ölçekte Ankara için Çay etrafında yeşil doku kazanılması hedefleniyor. Bir diğer önemli gördüğümüz hat ise tren hattıdır. Bu hatta yeni hızlı tren hattının inşasının Atatürk Orman Çiftliği için potansiyeli yüksek olmaktadır. Gazi İstasyonu projemizde yeniden hayat bulmuştur. Gazi istasyonun aktif olarak kullanılmasıyla bu bölge Ankara için yeni bir merkez niteliği kazanabilir. Bira fabrikası yerleşkesi, Atatürk evi, şarap fabrikasının tamamen müzeye çevrilmesi, süt fabrikasının üretime devam edip bir kısmının üretimi anlatan müzeye dönüştürülmesiye alana değer katmak istedik. Böylelikle kurgulanmak istenen yeni merkez ve kent parkının devamlılığı sağlanacaktır.Tren hattı müze ve park dokusunu bağlayacak ve buralara olan erişilebilirliği sağlayacaktır. Bu eski tarihi dokunun içerisine inşa edilerek alanı parçalayıp dokusunu yok eden Kaçak Sarayın hem yapılmasının yüksek maliyeti hem de yıkılmasının yaratacağı yüksek maliyet kısa vadede buranın yıkılmasının uygun olmadığını göstermektedir. Alanın halkın kullanımına açılıp kent planlaması ve peyzaj düzenlemesiyle AOÇ'ye tekrar kazandırılması ve yapılan binaların toplumsal fayda sağlayacak şekilde fonksiyonlandırılması uygun görülmüştür. Huzurevi , çocuk esirgeme kurumu, çocuklar için sanat atölyelerine çevrilebilecek olan Kaçak Saray yapıları uzun vadede doğa düzenlemeleri ve gerekli işlemlerin yapılmasıyla AOÇ ormanına kazandırılması planlanmıştır.

Bira fabrikası yerleşkesi modernleşmekte olan Türkiye'nin en önemli simgelerinden biridir. Yeni başkent kavramını gerek mimarisi gerek toplumsal bağlamda dönemsel kurgusu olarak çok iyi

yansıtmaktadır. Ayrıca tarımsal ekonominin endüstri temelli ekonomiye dönüştürülmesinin en önemli Türkiye’de temsilidir. Tarihi , kültürel, toplumsal ve estetik olarak bu kadar önemli bir konuma sahip olan bu yerleşkeyi müzeye dönüştürüp topluma kazandırmak istedik. Fikir Projemizin önemli

3

GM1234

kısımlarında birisi olan bu bölgede tren hattı ve bira fabrikasının güçlü ilişkisini kullanarak Atatürk Orman Çiftliğinde bir müze yerleşkesi potansiyelini kullanıyoruz. Böylelikle Atatürk Orman Çiftliği’ne ulaşım kolaylaşacak ve şuan işlevsiz olan birçok tarihi yapılar işlev kazanacak ve halkın kullanımına açılacaktır. Tam bu sırada belirtmek gerekir ki restorasyon adı altında binalara yapılan yanlış uygulamaların yarasının sarılması ve binaların olabildiğince eski hallerine getirilmesi ve korunması gerekir. Bir diğer yandan bu tren hattı Ankara Çayı’nın yeniden kazandırılmasıyla birlikte tasarlanan kent parkına olan ulaşımı da otomatikman sağlayacak ve kent parkında olması planlanan konser ve sanat alanları,doğal amfi tiyatrolar,forum alanları, festival alanları,bisiklet yolları ve yürüyüş alanlarına katılımı artıracaktır. Ayrıca bu alanda Atatürk Orman Çiftliği’nde ve Ankara’da bulunan endemik bitki türlerinin sergilendiği bir alan oluşturulmasının Ankara’da potansiyeli olan sürdürülebilir doğa turizmi için önemli bir adım olabileceğini düşünmekteyiz. İnsanların Ankara’ya doğası için gelebildiği, tarihi mekanlarını ziyaret edip Yeni Türkiye’nin ve Yeni Başkent’in nasıl kurulduğunu deneyimleyebildiği. Ankara kentlisinin betondan uzaklaşıp kent yeşiline davet edildiği ve kent yeşilini kullanıp koruyabildiği hayalimizi bu fikir projemizle temsil etmekteyiz.